

Inventariseren van technische expertise met potentiële bijdrage aan vermindering van dierproeven in niet-biomedische onderzoeksdomeinen

Universiteit Gent (UGent)

Contactpersoon: Tom Geerinckx

Doel van de actie

De actie doelt op het verbinden van onderzoekers die proefdieren gebruiken (bijv. in de biomedische sector) met onderzoekers uit andere onderzoeksdomeinen, zoals ingenieurswetenschappen, die werken met of rond technieken die het potentieel in zich dragen om bij te dragen aan het vervangen of verminderen van dierproeven.

Onderzoekers die op zoek zijn naar proefdiervrije alternatieve methoden vinden vaak wel de weg naar collega's binnen de biomedische wetenschappen, ook uit andere instellingen, maar soms nog te weinig naar onderzoekers (zelfs binnen de eigen instelling) die buiten het biomedisch onderzoek actief zijn, maar over potentieel interessante expertise beschikken. Door deze onderzoekers in contact te brengen met elkaar wordt dit potentieel beter zichtbaar. Mits verder initiatief en beschikbaarheid van financiering, kan dit potentieel leiden tot het ontwikkelen van nieuwe technieken die proefdieronderzoek kunnen vervangen.

Achtergrond van de actie

Een dierproef uitvoeren is wettelijk alleen toegestaan wanneer er geen proefdiervrije, alternatieve methoden beschikbaar zijn. De bestaande alternatieve methoden volstaan niet om het proefdiergebruik verder te verminderen. Om het aantal dierproeven verder te verminderen is er dan ook nood aan het ontwikkelen van bijkomende proefdiervrije methoden.

In het biomedisch onderzoek gebruikt men naast klinisch onderzoek, proefdieronderzoek, onderzoek in celculturen en biochemische technieken ook informaticatechnologie. Er is echter ook een snelle evolutie in elektronica- en software-onderzoek door onderzoeksgroepen in andere wetenschapsdisciplines, die zich doorgaans niet bewust zijn van de mogelijke toepassingen in het biomedisch onderzoek of ter vervanging van dierproeven. Om het volledig potentieel te benutten van technieken die werden ontwikkeld voor een ander doel dan vervanging of vermindering van dierproeven, stelt de UGent dan ook het doel om verbinding te leggen en versterken tussen biomedische en andere onderzoeksdomeinen.

Omschrijving van de actie

Om dit te realiseren, engageert de UGent zich aan het uitvoeren van de volgende stappen:

- Inventarisatie van technieken uit andere, niet-biomedische, onderzoeksdomeinen aan de eigen instelling die mogelijk kunnen bijdragen aan vermindering en vervanging van dierproeven. Deze technieken omvatten bijvoorbeeld wiskundige modellering ('*in silico modelling*'), artificiële intelligentie, en imaging- en beeldanalyse;
- Samenbrengen van onderzoekers uit de biomedische en andere onderzoeksdomeinen om na te denken over mogelijke toepassingen van deze technieken/expertise in biomedische onderzoek ter vervanging van proefdieronderzoek;
- Integratie van bovenstaande in het navormingsprogramma voor proefdiergebruikers. Medewerkers actief in of rond dierproefonderzoek moeten immers permanent navorming (bijscholing) volgen. Dit kan een goede manier zijn om zoveel mogelijk mensen te bereiken.

Resultaten van de actie

In het eerste trimester van 2025 zijn de volgende mijlpalen bereikt:

- Inventarisatie van potentieel interessante technieken binnen de eigen instelling;
- Eén of meer bijeenkomsten met onderzoekers uit verschillende onderzoeksdomeinen binnen de eigen instelling;
- Algemene verspreiding van de potentieel interessante expertise binnen de onderzoeksgemeenschap.